

Bijlage 2: Omgeving initiatief

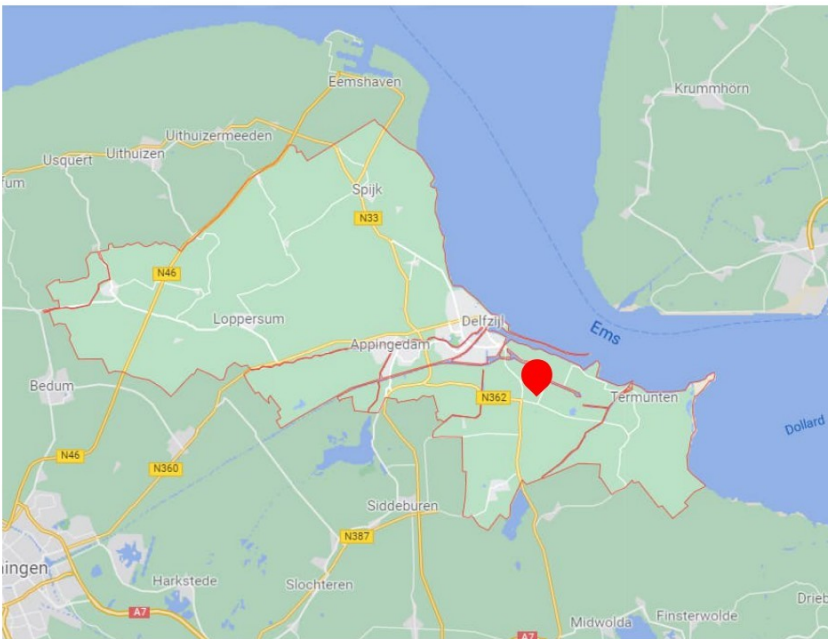
Bijlage 2: Omgeving initiatief	1
1 Omgeving van de voorgenomen activiteit	2
1.1 Omgeving Eemsdelta	2
1.2 Industriegebied Chemie Park Delfzijl	3
1.3 Bebouwde omgeving	4
1.4 Beschermde gebieden	5
1.4.1 Natuur	5
1.4.2 Archeologie	6
1.5 Verkeersinfrastructuur	7
2 Autonome ontwikkeling van de omgeving	9

1 Omgeving van de voorgenomen activiteit

In dit hoofdstuk worden de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling voor de omgeving van BIO LNG beschreven, die door het voornemen beïnvloed kan worden. Vervolgens wordt beschreven hoe de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen in het plangebied de referentiesituatie vormen. Dit is van belang omdat de milieueffecten van de VA, de alternatieven en varianten, en het VKA worden vergeleken met de referentiesituatie.

1.1 Omgeving Eemsdelta

De gemeente Eemsdelta is gelegen in de provincie Groningen. Ze kreeg haar huidige grenzen in januari 2021 toen de toenmalige gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum bij elkaar werden gevoegd. Op dit moment bedraagt het inwonersaantal van Eemsdelta circa 45.000 inwoners.

Figuur 1: Ligging van de Eemsdelta met aanduiding van de locatie van het initiatief (bron: google maps)

De beoogde locatie van BIO LNG ligt in het bestemmingsplan "Oosterhorn". Het grootschalig, open landschap aan noord-, oost- en westzijde van de beoogde inrichting kenmerkt zich door de weidsheid van agrarische gronden. Ten oosten van de beoogde inrichting liggen overblijfselen van het Heveskesklooster. De gemeente vindt het belangrijk dit historische kenmerk te behouden. Daarnaast zal de kenmerkende openheid en van oudsher aanwezige agrarische functie van het omliggende gebied in de toekomst aangeduid worden als industriegebied.

De Eemsdelta is perifeer gelegen binnen Nederland. Vlakbij de A7 en bovendien op de belangrijke scheepvaartroute van West-Europa naar Noord-Europa en de regio's Bremen-Hamburg. Tevens vormt de Eemsdelta een knooppunt in het Europese gasleidingennet en het glasvezelnet. De Eemsdelta regio ligt strategisch nabij de A7 en de A31 en wordt gekenmerkt door relatief veel vrachtverkeer in de kernen en op wegen die daarvoor niet zijn ingericht. Het gebied is intern redelijk goed ontsloten en is aangetakt op de economische kernzone van Groningen-Assen.

Sterke economische sectoren zijn de landbouw, de havengebonden bedrijvigheid, de chemie en de sterk groeiende energiesector. Ook het divers samengestelde MKB is van belang voor de regio (werkgelegenheid en inkomen). Naar 2030 toe wordt verwacht dat deze sectoren nog steeds de trekkers van de economie zullen zijn. Andere sectoren die vermoedelijk zullen gaan groeien zijn: de industriële dienstverlening en toerisme en recreatie. De winning van het Groningergas was voor lange tijd een winst voor Nederland. Echter, de frequentie van bodemdalingen en aardbevingen

nam toe, met als gevolg schade aan huizen en gebouwen. De regio, met het epicentrum in Eemsdelta, heeft zwaar te lijden onder de aardbevingen. Tegelijkertijd zijn er ook kansen voor de regio die perspectief bieden. Groningen heeft alles in zich om de energieprovincie van Nederland te blijven. Er zijn reeds projecten en programma's uitgevoerd waarbij door slimme combinaties kansen worden gepakt en problemen zijn opgelost.

In de nieuwe Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (hierna: SVIR) kent het rijk een nationaal belang toe aan Noord Nederland als 'Energy Port'. Daarbij is een belangrijke energieproductierol weggelegd voor het Eemsdeltagebied. Verder ziet het rijk de Eemsdelta als stedelijke regio met een concentratie van economische topsectoren en twee havens van nationale betekenis. Ook ziet het SVIR een rijksbelang om te komen tot een robuust kustlandschap en dito zoetwatervoorziening in het kader van het Deltaprogramma. Met het rijk is afgesproken dat het concept 'Energy Port' samen met de regio zal worden uitgewerkt op basis van verschillende opgaven.¹

In het kader van het toekomstbeleid streeft de regio Eemsdelta ernaar dat ze in 2030 één van de Europese koploper regio's zijn voor groene economie en een duurzame energievoorziening, samen met het aangrenzende gebied in Duitsland. Het is dan tevens het belangrijkste groene haven- en industriegebied van Noord-Nederland. De Eemshaven heeft zich daarbinnen ontwikkeld tot Energyport en datahub voor Noordwest-Europa. In Oosterhorn bloeien een krachtige, biobased chemie- en recycle sector.

Het initiatief van BIO LNG sluit met haar duurzame karakter naadloos aan bij de ambities van de regio.

De Eemsdelta ligt aan het Eems-estuarium dat in open verbinding staat met de Waddenzee en de Noordzee. Door deze ligging, het lokaal ontbreken van slaperdijken in het achterland en door de bodemdaling als gevolg van gaswinning en veenoxidatie is het gebied extra kwetsbaar voor de gevolgen van de klimaatverandering en de daarmee gepaard gaande zeespiegelstijging. Dit is nog eens extra precair, wanneer in ogenschouw wordt genomen welke belangrijke infrastructuur hier staat voor de nationale energievoorziening, naar verwachting in 2030 meer dan 1/3 van de nationale elektriciteitsvoorziening. Volgens de huidige prognoses zullen de waterstanden voor de Eemsdelta kust in 2050 gemiddeld 15 tot 35 centimeter hoger zijn dan nu. Daarbij moet de gemeente rekening houden met een toename van de golfoploop.

1.2 Industriegebied Chemie Park Delfzijl

Het chemiecomplex bij Delfzijl is een energie-intensieve functie met een zeer hoge CO₂ uitstoot. Het complex zet in op een verregaande verduurzaming van het cluster. Dit vraagt in de eerste plaats om de levering van duurzaam opgewekte energie. In de tweede plaats wordt ingezet op een transitie van productieprocessen op basis van fossiele grondstoffen naar productieprocessen op basis van groene grondstoffen. Daarnaast wordt ingezet op het ontwikkelen van slimme grondstof - en energieketens tussen de bedrijven en productieprocessen binnen het complex en met de Eemshaven. Ook hier vindt het initiatief van BIO LNG aansluiting met de plannen tot verdere verduurzaming van het gebied. Met de verschillende maatregelen kan het complex uiteindelijk in 2050 zeer grote hoeveelheden CO₂ gaan vastleggen.

Binnen het industriegebied Delfzijl zijn bedrijven gevestigd met een maximale milieucategorie 5.3. De richtafstand tot rustige woonwijken of rustig buitengebied is 1 000 m. De richtafstand tot gemengd gebied is 700 meter. De gevestigde bedrijven hebben elk specifieke activiteiten en kenmerken.

Het betreft op dit moment o.a. de volgende bedrijven:

- Avantium
- Delamine
- Dutch Glycerin Refinery
- Falck Fire Services
- HyCC
- JPB Logistics
- J. Wildeman Storage & Logistics

¹ Ontwikkelingsvisie Eemsdelta.

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2020/03/02/herindelingsadvies-gemeente-appingedam-delfzijl-en-loppersum/Herindelingsadvies+gemeenten+Appingedam+Delfzijl+en+Loppersum.pdf>

- Lubrizol
- Nobian Delesto
- Nobian MEB
- Nobian Salt
- Nouryon MCA
- OCI Methanol Europe
- Photanol
- SGS
- Stork
- Teijin Aramid
- Verwater Industrial Services

In onderstaande figuur is het bedrijventerrein Delfzijl aangegeven.

Figuur 2: Bedrijventerrein Delfzijl

1.3 Bebouwde omgeving

De locatie van de voorgenomen inrichting is gevestigd op het industrieterrein van Oosterhorn. De dichtstbijzijnde woongebieden zijn:

- Borgsweer op 2,8 km ten oosten met circa 150 inwoners.
- Termunterzijl op 3,8 km ten oosten met circa 325 inwoners.
- Farmsum op 2,9 km ten westen met circa 1.720 inwoners.
- Appingedam op 6,4 km ten westen met circa 11.220 inwoners.
- Meedhuizen op 3,7 km ten zuidoosten met circa 560 inwoners.

De belangrijkste kantoorlocaties bevinden zich in de directe omgeving van de beoogde locatie bij buurbedrijven.

1.4 Beschermde gebieden

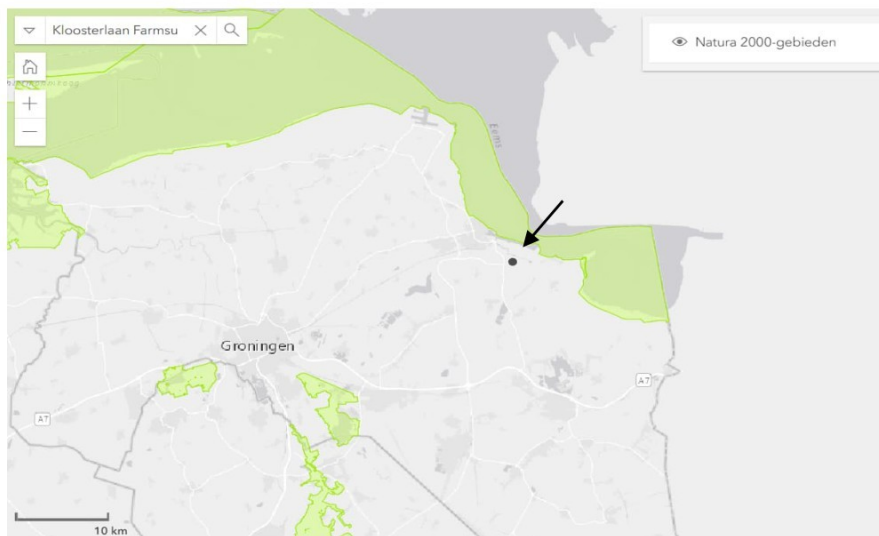
1.4.1 Natuur

De onderstaande kaart, overgenomen uit het uitvoeringsprogramma natuur Groningen², geeft een beeld van de beschermde gebieden in de omgeving.

Figuur 3: Weergave van de beschermde gebieden in de provincie Groningen

Om de natuur in Europa als geheel te beschermen en te ontwikkelen, werken de lidstaten van de Europese Unie (EU) samen aan Natura 2000. In onderstaande figuur is de ligging van BIO LNG weergegeven ten opzichte van de nabijgelegen Natura 2000 gebieden.

Figuur 4: Nabijgelegen Natura 2000 gebieden (bron: Natura2000.nl)

² Uitvoeringsprogramma natuur Groningen 2021-2023

Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied vanaf de inrichting van BIO LNG is de Waddenzee op circa 2 km ten noordoosten van de inrichting. Op circa 25 km afstand ligt het Zuidlaardermeergebied ten zuidwesten van de inrichting.

Waddenzee

De Waddenzee bestaat uit een complex van diepe geulen en ondiep water met zand- en slibbanken waarvan grote delen bij eb droog vallen. Deze banken worden doorsneden door een fijn vertakt stelsel van geulen. Langs het vasteland en de eilanden liggen verspreid kweldergebieden, die door grote verschillen in vocht- en zoutgehalte bijdragen aan een zeer diverse flora en vegetatie. Enkele voorbeelden hiervan zijn de Boschplaat op Terschelling en Neerlands Reid op Ameland, waar op de overgang naar het duingebied bijzondere kweldervegetaties aanwezig zijn. Er is een nagenoeg ongestoorde hydrodynamiek en geomorfologie aanwezig, waarin natuurlijke processen zorgen voor instandhouding en ontwikkeling van karakteristieke ecotopen en habitats en de grenzen van land en water voortdurend wijzigen.

Het gebied is in 2007 in het estuarium van de Eems-Dollard met 4 153 ha uitgebreid. Hetzelfde gebied zal op korte termijn ook door Duitsland worden aangemeld. Het gebied is namelijk gelegen in het deel van het estuarium waarop beide landen aanspraak maken.³

Zuidlaardermeergebied

Het Zuidlaardermeer is een natuurlijk meer. Het werd oorspronkelijk gevoed met grondwater van het Drents plateau. Het gebied bestaat uit het Zuidlaardermeer met zijn omringende oeverlanden en een deel van de polders ten noorden en noordwesten van het meer, waarin ook een deel van het Foxholstermeer en het Drentse Diep zijn gelegen.

Het open landschap rond het Zuidlaardermeer wordt bepaald door de Hondsrug in het westen en de rand van de Veenkoloniën in het oosten. In de richting van de flank van de Hondsrug verdicht het landschap zich enigszins door de moerasbosontwikkeling op de verlande petgaten en de houtwallen in de nabijheid van boerderijen. Ten zuidoosten van Noordlaren zijn de oeverlanden van het meer grotendeels bebost geraakt met elzen. De oostkant van het meer is vrijwel boomloos.

Aan het begin van onze jaartelling reikte de invloed van de zee tot dicht ten noorden van waar nu het Zuidlaardermeer ligt. Waarschijnlijk zijn al voor het jaar 1000 de eerste bochtafsnijdingen en bedijkingen in het gebied uitgevoerd. De zand- en hoogveengronden werden in gebruik genomen als bouw- en weiland en de laagveenmoerassen als madelanden. Deze madelanden overstroomden 's winters. Nog tot in de tweede helft van de 19e eeuw stond het Hunzedal via het Reitdiep in open verbinding met zee. Hierdoor was er tot op het Zuidlaardermeer een, zij het geringe, eb- en vloedbeweging.

Deze verbinding met zee werd tussen 1850 en 1900 verbroken door afsluiting van het Reitdiep. In het begin van de 20e eeuw zijn er in de Onnerpolder, en in mindere mate ook in de Oostpolder, nog stukken land verveend.⁴

In het MER is onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten op alle relevante Natura 2000-gebieden. Andere beschermde natuurgebieden volgens Natuurnetwerk Nederland (hierna: NNN) in provincie Groningen en Drenthe zijn:

- Het Lauwersmeer;
- Het Reitdiepdal;
- Het Leekstermeergebied;
- Roegwold;
- Blauwe Stad;
- Westerkwartier;
- Westerwolde.

1.4.2 Archeologie

De gemeente Eemsdelta herbergt een keur aan archeologische waarden zoals in onderstaande figuur is weergegeven. Deze figuur is een combinatie van de Archeologische Monumentkaart (AMK) en de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) in de omgeving van de voorgenomen locatie. Binnen de gemeentegrenzen zijn een aantal

³ Natura 2000 Waddenzee - <https://www.natura2000.nl/gebieden/friesland/waddenzee>

⁴ Natura 2000 Zuidlaardermeergebied - <https://www.natura2000.nl/gebieden/groningen/zuidlaardermeergebied>

archeologische terreinen aanwezig die een zekere bescherming genieten; van wettelijk beschermde terreinen met reeds bekende vondsten tot gronden waar een hoge verwachting aanwezig is op het aantreffen van archeologische resten.

De beoogde locatie en de direct omgeving is aangewezen als archeologische verwachtingswaarde (dubbelbestemming in vigerende bestemmingsplan, "Waarde – Archeologie 1,2 en 4").

Figuur 5: Archeologie in de Eemsdelta - AMK en IKAW (bron: cultureelerfgoed.nl)

1.5 Verkeersinfrastructuur

De locatie van BIO LNG ligt in directe nabijheid van de N991 en N992. Verder zijn er diverse lokale wegen die de verschillende delen van het industriegebied met elkaar verbinden.

Naast de hoofde en lokale wegen zijn in onderstaande figuur ook de nabijgelegen bushaltes weergegeven evenals fietsroutes en fietspaden. Gezien het industriële karakter van de omgeving is het aantal bushaltes en fietspaden beperkt.

In de directe omgeving ligt de Oosterhornhaven. Deze haven is een industriële binnenhaven met een open verbinding met het Eemskanaal. De haven is ongeveer 5 kilometer lang met een vaarbreedte van 60-90 meter en een diepgang van 5 meter.

Schepen die de Oosterhornhaven bevaren, moeten de ophaalbrug Weiwerderbrug passeren, die een doorvaarhoogte heeft van 14 meter. Er is een tweede brug, de Heemskesbrug, vlakbij de aluminiumfabriek. De Oosterhornhaven is ook toegankelijk voor kleinere zeeschepen. De maximale afmetingen van zeeschepen die de Oosterhornhaven binnenvaren zijn 90 x 13 meter met een diepgang van 5 meter.

De maximale ligplaatslengte voor zeeschepen bedraagt 90 meter en voor binnenschepen 110 meter. In de Oosterhornhaven zijn diverse publieke en private afmeervoorzieningen zoals kades en steigers aanwezig.

Figuur 6: overzicht verkeersinfrastructuur omgeving locatie initiatief (bron: google maps)

Er is een voorgestelde verkeersroute voor het vrachtverkeer.

- Verkeer voor aanvoer vanuit Oost-Europa komt bij Bad Nieuweschans de Nederlandse grens over.
- Verkeer afkomstig uit het zuid- en of west Nederlands gaat via assen de N33 op. Hiermee wordt de stad Groningen vermeden.
- De Kloosterlaan in Farmsum ligt direct aan de provinciale weg N362, overlast van het vrachtverkeer voor het drop Farmsum zelf zijn als verwaarloosbaar te beschouwen.

Figuur 7: Voorgestelde verkeersroute (bron: google maps)

2 Autonome ontwikkeling van de omgeving

Oosterhorn is het grootste, zware industrieterrein in Groningen en is gegroeid rond de productiefaciliteiten van Akzo (zout, chloor) en Aldel (aluminium). Met name de aanwezigheid van een zeehaven, binnenwater, spoor en een wegennet bieden uitstekende vestigingvoorwaarden waardoor zich een keten van bedrijven vestigde in het gebied. Doorheen de jaren werden meerdere aanpassingen gedaan aan de haven tot deze zijn huidige vorm bereikte waar kades zijn aangelegd die ligplaatsen bieden voor zowel zee- als binnenschepen.

De verkaveling binnen het plangebied, is inmiddels ingericht en verkaveld voor de komst van grootschalige (chemische) industrie en is al deels als zodanig ingevuld. Het landschap van het plangebied oogt als dat van een grootschalig industriegebied in ontwikkeling, met de daarbij behorende havenarm, grote, lege, (deels) omheinde kavels, afgewisseld met reeds ontwikkelde kavels met (soms hoogopgaande) industriële bebouwing, installaties, depots en hoogspanningsleidingen.

In het westelijk deel is het terrein al meer als industrieterrein ontwikkeld dan in het oostelijk deel. Nog niet in gebruik genomen kavels liggen er in sommige gevallen verruigd bij. Op het industrieterrein zijn nog schaarse restanten aanwezig van de oorspronkelijke verkaveling en van opgaande beplantingen, maar het gebied wordt gedomineerd door rechte verkavelingen, grote kavels en brede profielen van wegen en openbare stroken. Verder zijn er wat opgaande beplantingen aanwezig rond enkele kavels en op enkele overhoekjes van het terrein.

Het landschap ten zuiden van de Warvenweg (buiten het plangebied) kent nog wel grotendeels een blokverkaveling en is in gebruik als landbouwgebied, met zeer verspreid liggende erven van boerderijen aan de Zomerdijk en de Kloosterlaan. Maar ook hier hebben nieuwe ontwikkelingen zich inmiddels aangediend, zoals de komst van een stortplaats en een windpark met meer dan dertig windturbines.

Het initiatief van BIO LNG past binnen de verdere ontwikkeling van de omgeving.

Gemeente Eemsdelta heeft verder een groen beleid opgesteld. Binnen dit beleid wordt ingegaan op bedrijventerreinen. Hier komt naar voren dat de gemeente de bedrijven zal stimuleren om op hun eigen terrein bij te dragen aan de groene uitstraling naar de omgeving. Het initiatief van BIO LNG zal haar terrein inrichten met zorg voor de inpassing in de omgeving.